

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Mvndvs Et Mvndi Partes, Divinæ Bonitatis Ac Ivstitiæ
Præcones**

Stengel, Georg

Ingolstadt, 1645

§. 14. Quàm horrendæ fuerint tenebræ, quibus Ægyptij fuêre puniti?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52365)

bus subabsolutus, quam quidem veritatem mirificè effero, quam & tibi communico. Hæc de se S. Episcopus Dionysius, & de Apollophane: quibus vtrisque voluit ille, qui lucem habitat inaccessibleem, per tenebras innotescere; & vni quidem innotuit, alter verò, quia, in ipsis tenebris, tenebras suas magis, quàm lucem amavit, veteri amico occasionè præbuit, per eas ipsas tenebras, diuinam lucem prædicandi. Itaq; non solùm solis splendore, per aërem diffuso, sed ipso etiam solis defectu, & caligine vtitur DEVS, ad fidei lumen mortalibus inferendum. Qui enim à luce non dependet, illi perinde est, de qua re illuminare.

§. XIV.

Quàm horrenda fuerint tenebra, quibus Aegyptij fuere puniti?

Quanquam non rarò his etiam instrumentis vtitur, tam ad seruos suos illustrandos, quàm ad obscurandos hostes, & plectendos; docendosque, & quas olim in inferno passuri sint, & quas iam, in animo tenebras patiantur. Quem in finem, dixit Dominus ad Moysen: *Extende manum tuam in cælum, & sint tenebra super terram Aegypti tam densa, ut palpari queant. Extenditque Moyses manum*

Exod. 10.
21.

manum in calum, & factæ sunt tenebra horribiles, in vniuersa terra Ægypti, tribus diebus. Nemo vidit fratrem suum, nec mouit se de loco, in quo erat, ubicunque autem habitabant filij Israël, lux erat. Vbiplura sunt consideratione digna. 1. Tenebras has non accidisse, absentia Solis, sereno enim die, repente offusæ sunt; quæ diurnæ, vt magis insolitæ, quàm nocturnæ, ita fuere etiã mirabiliores. 2. Nec accidisse defectu maiore solis, seu eclipsi; conspecta enim essent tunc aliorum siderum lumina, cum tamen Ægyptij omni lumine priuati memorentur, nec potuisset eclipsi naturalis vel vnam horam, ne dum tribus diebus perdurare. Præterquam, quod non in Ægypto tota, sed vbiq; eclipsi soleat esse, & generalis. 3. Verisimilius loqui Philonem, cuius hæc sunt: *Sereno die, repente offusa sunt tenebra, continuis densisq; nubibus calum subtexitibus, & nimia constipatione, interclusis radijs siderum, vt dies nihil differret à nocturna caligine.* Ob quam caliginosi aëris densitatem dicitur, alio loco: *Nec siderum limpida flamma illuminare poterant noctem illam horrendam.* 4. Hinc etiã, ob eandem spissam multorum crassissimorumq; vaporum eleuationem, aër ita fuit condensatus,

Philo:
lib. 1.
de vita
Moylis.

Sapi. 17. 5.

tus, ut tactum admitteret, fieretq; palpabilis. Neque enim aliter tenebræ esse palpabiles potuerunt; cum corpus esse debeat, quod palpatur, non priuatio; neque tenebræ tactu, sed visu percipiantur; oculis, non manibus, deprehendendæ. Certè ob magnitudinem obscuritatis, homines, more cæcorum, palpando parietes ingredi cogebantur. 5. Ob hanc caliginem & diurnam, diurnamque noctem, *Nemo vidit fratrem suum*: non quia impedita erat oculorum acies, quasi essent Ægyptij cæcitate percussi,

Gen. 19. vt Sodomitis, & militibus regis Syriæ contigit. Medio enim nõ lucido, aut pellucido,

4. Reg. 6. nemo quidquam, nisi noctuæ aut felis oculos habeat, videt. Quemadmodum, in Sicilia, etiam euenisse scribit Cicero, his verbis:

Cic. lib. 2. de Nat. Deor. *Nos tenebras cogitemus tantas, quanta quondam eruptione Æthnaorum ignium, finitimas regiones obscurauisse dicuntur, ut per biduum nemo hominẽ homo agnosceret. Cùm autem, tertia die, sol luxisset, tunc, ut renixisse sibi viderentur.* 6. Ob hanc ipsam aëris densitatem, ignis nulla vis poterat illis lumẽ præbere. Adeoq;

Sapi. 17. 5. non iuuabat, faces, tedas, lucernas, cereos; aut lampades accendere, in remedium tenebrarum; vel quia omne lumen artificiosum

fum illico extinguebatur; sicut fit in metalli
 fodinis, quando aër non ventilatur: vel quia
 caligo illa ita fuit densa, vt cuiuslibet lu-
 cis aspectû auferret, nec ab vllò lumine pos-
 set penetrari. 7. Ob hanc causam, nemo
monit se de loco, in quo erat, toto illo tri-
 duo. Putant nonnulli, penitus immobiles
 fuisse; alij, de loco, in locum non migrasse;
 alij, de domo in domû non egressos; Philo,
 non esse ausos se mouere loco, ne offende-
 rent; aut, si necessitates corporales vrgerêt,
 ægrè ingredi potuisse, & non, nisi parietibus
 palpatis; ac instar cochleæ cornua proten-
 dentis, quauis re obuia, iterum sub testâ re-
 uocâda. Quod vtiq; tenebris ascribi potest.
 Crassi⁹ illud est, quod nonnulli putant, tan-
 tam fuisse crassitiem densitatémque aëris,
 vt, cum aspectu lucis, motum progressiuum
 impediret. Non impediisset gressum tan-
 tummodo, sed ipsam etiam respirationem;
 cùm vel aqua suffocet, quam tamen possu-
 mus superare gradiendo. Verissimè dicitur,
 Ægyptios, præ metu, se non ausos esse mo-
 uere. Metum tenebræ conciliabant, & in te-
 nebris auditi horribiles sonit⁹, & visa mon-
 strifica. *Sonitus*, ait Scriptura, *descendens, per-*
turbabat illos, & persona tristes illis apparen-
tes,

Sapi. 17.

4.

H 3

tes,

tes, paucorē illis prestabant; & transitu animalium, & serpentium sibilatione commoti tremebundi peribant. Ob has causas pauefacti, metuebant, si se mouerent, ne quā primū

Ibid. v. 18. perirent. Itaque una catena tenebrarum omnes erant calligati: & longa noctis vinculis compediti tenebantur, in carcere, sine ferro reclusi. 8. Ne quis autem putet, in tam densis tenebris, Aegyptios tam terrificā monstra videre non potuisse, addit diuinus textus:

Sapi. 17. 6. Apparebat illis subitaneus ignis timore plenus, & metu perculsi illius, quæ uidebatur, facies,

Ibid. v. 1. existimabant deteriora esse, quæ nō uidebantur. Magna sunt enim iudicia, tua Domine, ait ibidem Scriptura, & inenarrabilia uerba tua: propter hoc indisciplinata animæ errauerunt. Dū enim persuasum habent iniqui, posse dominari nationi sanctæ: vinculis tenebrarū, & longa noctis compediti, inclusi sub tectis, fugitiui perpetuæ prouidentia jacuerunt.

§. XV.

Quā mirabile fuerit, inter Aegyptiorum tenebras, Israëlitis lucem non defuisse?

Ibid. v. 20.

Talibus tenebris aër contumacē superbiam puniuit; cū interea omnis orbis terrarum limpido illuminabatur lumine, & non impeditis operibus continebatur: solis autem illis super-